

Sygn. akt III AUa 815/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 r. w Szczecinie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 sierpnia 2015 r. sygn. akt VI U 1034/14

oddala apelację.

SSO del. Gabriela Horodnicka SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

-Stelmaszczuk

III A Ua 815/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2014 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. K. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udokumentował okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat, bowiem udowodnił jedynie 11 lat, 2 miesiące i 1 dzień okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych

W odwołaniu od powyższej decyzji K. K. wskazał, że w okresie nie uwzględnionym przez organ rentowy tj. od 24 lutego 1995 r. do 31 października 2002 r. pracował w Zakładzie (...) warunkach szczególnych, na oddziale drukarni przy przygotowywaniu farb z mieszanek chemicznych, a to znaczy, że spełnia warunek legitymowania się okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu decyzji.

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu K. K. prawo do emerytury począwszy od dnia 15 listopada 2015 r.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

K. K. urodził się w dniu (...) Posiada łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 25 lat, 6 miesięcy i 17 dni. Od 1 lipca 1972 r. do 22 kwietnia 1977 r. pracował w Zakładzie (...) w M. Gospodarstwie (...) na stanowisku pracownika fizycznego. Następnie od 27 maja 1977 r. do 27 września 1978 r. ubezpieczony był pracownikiem Zakładów (...) w G.. Zajmował stanowisko robotnika transportowego. W okresie od 16 maja 1979 r. do 20 sierpnia 1991 r. zatrudniony był w Zakładach (...) i zajmował stanowiska: przerabiacz mas formierskich, wybijacz form, hartownik, ślusarz, oczyszczacz mechaniczny, galwanizer – operator procesów chemicznych. Od 27 sierpnia 1991 r. do 30 czerwca 1993 r. ubezpieczony pracował w Przetwórstwie (...) L. K. w W. jako pracownik fizyczny. Od 24 lutego 1995 r. do 31 października 2002 r. K. K. był zatrudniony w Zakładach (...) w G. na następujących stanowiskach:

- od 24 lutego 1995 r. do 11 kwietnia 1999 r. – na Oddziale Drukarni przy przygotowywaniu mieszanek chemicznych (farb),

- od 12 kwietnia 1999 r. do 31 sierpnia 1999 r. – na Oddziale Farbiarni jako operator maszyn wykańczalniczych,

- od 1 września 1999 r. do 31 października 2002 r. – w Magazynie Wyrobów Gotowych jako robotnik transportu.

Pracując przy przygotowywaniu mieszanek chemicznych (farb) od 24 lutego 1995 r. do 11 kwietnia 1999 r. ubezpieczony pobierał składniki chemiczne z magazynu i gotował farbę. Dodawał również aceton, zagęstniki i wszystko mechanicznie mieszał. Była to praca wykonywana w warunkach szczególnych zgodnie z wykazem A Dział VII pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i wykazem A Dział VIII pkt 4: „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych” 39): „przygotowywacz farb, zagęstników i impregnatów” zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r.

W dniu 23 października 2014 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w G. wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz.1440 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) oraz § 2 ust. 1, § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.; powoływane dalej jako: rozporządzenie), Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że istota sporu sprowadzała się do oceny, czy ubezpieczony spełnia ustawowe przesłanki, konieczne do uzyskania świadczenia emerytalnego, w szczególności czy posiada wymagany do nabycia uprawnień, 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Łączny okres ubezpieczenia K. K. wynoszący 25 lat, 6 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych okazał się bezsporny. Natomiast ubezpieczony domagał się zaliczenia okresu pracy w Zakładach (...) w G., jako okresu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy mając też na uwadze poglądy orzecznictwa w zakresie ustalenia okresów pracy w szczególnych warunkach i spełnienia przesłanek do przyznania emerytury w wieku obniżonym z tego tytułu, a także specyfikę

postępowania sądowego po złożeniu odwołania, w celu ustalenia czy ubezpieczony świadczył pracę w warunkach szczególnych dopuścił dowód z zeznań świadków: J. K. i C. P..

Sąd pierwszej instancji wskazał, że świadek J. K. pracował w Zakładach (...) w G. w latach 1958-1998. W 1970 r. przyszedł do Oddziału Wykańczalni i po ukończeniu kursu rozpoczął tam pracę jako drukarz. Ubezpieczony również pracował na tym oddziale, przygotowywał farby. Pracował w pełnym wymiarze godzin pracy. Świadek C. P. również pracował w (...) razem z ubezpieczonym jako drukarz. Odchodząc z Zakładu otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony pracował jako przygotowawca farb na pełen etat. Jego praca polegała na tym, że przygotowywał mieszanki farb, gotował i przekazywał drukarzom do druku. Ubezpieczony pracował w Oddziale Drukarni jako kucharz farb. Świadek odbierał od niego farby, a zatem codziennie widywał go w pracy.

Jednocześnie sąd meriti podniósł, że świadkowie nie byli w stanie dokładnie podać w jakich okresach ubezpieczony pracował przy przygotowywaniu mieszanek chemicznych (farb), jednak ich zeznania składane były po przeszło 20 latach, a zatem mogą być obarczone cechą niepamięci. Niemniej jednak, sąd ten uznał, że ich zeznania znajdują potwierdzenie w zeznaniach ubezpieczonego oraz dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych. W konsekwencji sąd pierwszej instancji uznał, że w spornym okresie K. K. stale i w pełnym wymiarze godzin pracy w Zakładach (...) w G. zajmując się przygotowywaniem mieszanek chemicznych, wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy dał wiarę dokumentom zgromadzonym w aktach osobowych ubezpieczonego jako dowodom najbardziej wiarygodnym, pochodzących bowiem z czasu zatrudnienia ubezpieczonego. Do zakresu obowiązków K. K. należało: przygotowywanie mieszanek chemicznych, wykonywanie czynności związanych z obsługą mieszadeł szybkoobrotowych oraz cedzaki i wag zgodnie z dyspozycją mistrza w oparciu o reżim technologiczny. W dniu 24 kwietnia 1995 r. ubezpieczony zdał egzamin kwalifikacji zawodowych niezbędnych do zatrudnienia na stanowisku przygotowawcza mieszanek chemicznych i tego samego dnia podpisał umowę o pracę na czas nieokreślony. Powierzono mu obowiązki przygotowawcza mieszanek chemicznych. Dopiero z dniem 12 kwietnia 1999 r. ubezpieczony oddelegowany został do pracy na stanowisko operatora maszyn wykończalniczych Oddziału Farbiarni.

Mając na uwadze powyższe, sąd pierwszej instancji nie miał wątpliwości, że K. K. w okresie od 24 lutego 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Praca przy przygotowywaniu farb wymieniona została w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia w Dziale VII poz. 4: „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych” oraz zarządzeniu Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. (Dz. Urz. MG nr 4, poz. 7) w wykazie A, Dziale VIII pkt 4: „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych” 39): „przygotowawca farb, zagęstników i impregnatów.”

Jednocześnie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że posiłkując się w postępowaniu dowodowym zarządzeniem resortowym miał na celu ustalenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Zarządzenie takie ma bowiem znaczenie w sferze dowodowej i dookreślają rodzaje prac na poszczególnych stanowiskach, przy których wykonywaniu uznaje się istnienie szczególnych warunków pozwalających na zrealizowanie uprawnień do emerytury w obniżonym wieku. Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego, czy centralny związek spółdzielczy, w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach.

W ocenie sądu pierwszej instancji niewątpliwie K. K. przez okres 15 lat i 6 dni wykonywał pracę w szczególnych warunkach (okres 11 lat, 2 miesiące i 1 dzień uznany przez organ rentowy w decyzji z dnia 18 listopada 2014 r. plus 3 lata, 10 miesięcy i 5 dni okresu zatrudnienia na stanowisku przygotowawcza mieszanek chemicznych – farb w (...) od 24 lutego 1995 r. do 31 grudnia 1998 r.). Na dzień złożenia wniosku nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Nadto ubezpieczony posiada wymaganą minimalną 25 letnią liczbę okresów składkowych

i nieskładkowych. Zgodnie zatem z art. 184 ustawy emerytalnej po osiągnięciu 60 lat K. K. przysługuje prawo do emerytury. Z uwagi na to, sąd pierwszej instancji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

1) naruszenie przez błędną wykładnię art.184 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1, ust. 1a pkt 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia poprzez przyjęcie, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat, podczas gdy warunku tego nie spełnił oraz poprzez przyjęcie, że do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach zalicza się okres zatrudnienia w celu przyuczenia do pracy oraz okresy korzystania przez ubezpieczonego z zasiłków chorobowych;

2) dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i przyjęcie, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat, podczas gdy konsekwencją prawidłowego nieuwzględnienia okresu zatrudnienia w celu przyuczenia do wykonywania pracy oraz okresu przebywania na zasiłku chorobowym powinno być stwierdzenie, że ubezpieczony nie posiada wymaganego minimalnego stażu pracy w warunkach szczególnych, a tym samym oddalenie odwołania od decyzji organu rentowego.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania ubezpieczonego

- zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że w okresie od 24 lutego 1995 r. do 24 kwietnia 1995 r., ubezpieczony przyuczał się dopiero do pracy przygotowacza mieszanek chemicznych, a zatem nie można uznać, iż w tym czasie wykonywał tę pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż przyuczanie do pracy wyklucza możliwość jej stałego wykonywania jak wymaga tego § 2 ust. 1 oraz 4 ust. 1 in principio rozporządzenia. Praca ta mogła być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dopiero po zakończeniu przyuczenia.

Ponadto apelujący zarzucił, że sąd pierwszej instancji nie zwrócił uwagi na fakt, iż ubezpieczony w okresie od 24 lutego 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. przebywał na zasiłku chorobowym łącznie przez 103 dni (t. III k.14 akt ZUS), a po myśli art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej okresu tego nie uwzględnia się przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Tym samym, zdaniem organu rentowego, nieuwzględnienie okresu przyuczenia oraz okresów niezdolności do pracy z powodu choroby, czy też każdego z nich z osobną powoduje, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd odwoławczy, po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego, w całości podzielił ustalenia faktyczne, a także rozważania prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego

wyroku, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania w tej części rozważań (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 i z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720).

Należy podkreślić, że organ rentowy zakwestionował jedynie wykazanie przez K. K. co najmniej 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych. W wyniku złożonej apelacji sporny pozostawał jedynie okres zatrudnienia ubezpieczonego w celu przyuczenia do pracy oraz okresy korzystania przez niego z zasiłków chorobowych w trakcie zatrudnienia w Zakładzie (...) od 24 lutego 1995 r. do 31 października 2002 r., a dla potrzeb wnioskowanego świadczenia do dnia 31 grudnia 1998 r.

Zatem w odpowiedzi na zarzut apelacji zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów korzystania przez ubezpieczonego z zasiłków chorobowych stwierdzić należy, że utrwalone orzecznictwo sądów powszechnych przy uwzględnieniu stanowiska Sądu Najwyższego, w całości podzielane przez Sąd Apelacyjny, uznaje, iż do okresu pracy w szczególnych warunkach, wlicza się okresy zasiłku chorobowego, w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytury i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw – Dz. U. nr 104, poz. 450 ze zm. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03, OSNAP 2004/5/87, a także: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 sierpnia 2015 r., III AUa 442/15, LEX nr 1794366 czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 sierpnia 2015 r., III AUa 417/15, LEX nr 1771489). Oznacza to, że skoro okresy pobierania zasiłków chorobowych przez K. K., przypadały pomiędzy 14 listopada 1991 r. wejście w życie wymienionej ustawy), a 31 grudnia 1998 r. (dzień ustalania stażu pracy w warunkach szczególnych), to podlegały one zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Nadto należy wyjaśnić, że w sprawie niniejszej nie znajduje zastosowania przepis art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, obowiązujący od 1 lipca 2004 r., bowiem staż ustala się na datę 31 grudnia 1998 r. Potwierdzeniem tego stanowiska jest wyrok Sąd Najwyższy z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260), w który Sąd ten wyjaśnił, że osiągnięcie do 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r. Należy też zwrócić uwagę, że wykładnia cytowanych przepisów prawa w zakresie zaliczania okresów pobierania zasiłków chorobowych do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych po dniu 14 listopada 1991 r. i do dnia 31 grudnia 1998 r. jest już jednolita, utrwalona i nie budzi wątpliwości sądów. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do odstąpienia od tej jednolitej linii orzeczniczej.

W kwestii zaś okresu zatrudnienia ubezpieczonego w celu przyuczenia do pracy, tj. od 24 lutego 1995 r. do 24 kwietnia 1995 r., w obliczu zaistniałych wątpliwości, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 382 k.p.c. postanowił dopuścić dowód z uzupełniających zeznań ubezpieczonego, na okoliczność charakteru pracy wykonywanej w spornym okresie. Ubezpieczony podał, że przyuczenie do zawodu, zakończone egzaminem, nie różniło się w żaden sposób od później świadczonej pracy w kuchni farb, jako przygotowawca mieszanek chemicznych. W rzeczywistości przyuczenie trwało tydzień, zaś ograniczało się jedynie do pomocy brygadzysty (odpowiedzialnego za drukarnię i kuchnię farb) we wdrożeniu K. K. do samodzielnego sprawowania obowiązków na stanowisku. W tym kontekście należy zaznaczyć, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj faktycznie wykonywanej przez niego pracy oraz warunki na danym stanowisku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638). Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że zakres faktycznie wykonywanych przez ubezpieczonego czynności, kwalifikował jego zatrudnienie jako pracę w szczególnych warunkach (według wykazu A Dział VII pkt 4 rozporządzenia) już od momentu zatrudnienia, tj. 24 lutego 1995 r. Co więcej, wniosek taki wyraźnie wynika, nie tylko z zeznań ubezpieczonego, złożonych przed Sądem Apelacyjnym, ale też z dokumentacji pracowniczej zachowanej w aktach osobowych, których wiarygodność nie budziła wątpliwości, a w szczególności z podania i skierowania do pracy w Drukarni na stanowisko przygotowania mieszanek z dnia 20 lutego 1995 r. (k. A-1 akt osobowych k. 14), potwierdzenia o zatrudnieniu z dnia 24 lutego 1995 r. (k. B-5 akt osobowych k. 14), zakresu obowiązków przygotowawcza farb przyjętego przez ubezpieczonego już w

dniu 23 lutego 1995 r. (k. B-3 akt osobowych k. 14) i podania Kierownika Oddziału Drukarni z dnia 24 kwietnia 1995 r. o przedłużenie umowy o pracę na czas nieokreślony z K. K. pracującym na stanowisku przygotowawcza mieszanek chemicznych (k. B-7 akt osobowych k. 14). Powyższe jednoznacznie wskazuje, że K. K. od samego początku zatrudnienia - od dnia 24 lutego 1995 r. - pracował na stanowisku przygotowawcza farb, a okoliczność przeszkolenia miała jedynie charakter wdrożenia do pełnienia obowiązków sam oddzielnie. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że instruktaż stanowiskowy i wprowadzenie do pełnienia obowiązków na stanowisku pracy jest oczywistą i normalną praktyką przy zatrudnieniu nowego pracownika. Zaś okoliczność, że K. K. od pierwszego dnia zatrudnienia pracował na stanowisku przygotowawcza mieszanek chemicznych pod opieką przełożonego przygotowując się do samodzielnego wykonywania tych obowiązków nie pozbawia tego okresu przymiotu pracy w szczególnych warunkach, skoro wykonywał tę samą pracę i w tym samym miejscu przez cały okres wykonywania pracy na stanowisku przygotowawcza mieszanek chemicznych czyli od 24 lutego 1995 r. do 11 kwietnia 1999 r.

Podsumowując, zarzuty apelacji okazały się nieuzasadnione, a ubezpieczony w toku postępowania wykazał spełnienie także przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Zatem wyrok Sądu Okręgowego okazał się prawidłowy, bowiem K. K. spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie wnioskowanego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację organu rentowego.

del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko